

Dosarul nr. 2ra-1407/23
2-21044009-01-2ra-08092023

Prima instanță: Judecătoria Ungheni (jud. M. Stratan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. R. Pulbere, A. Braga, A. Malii)

Î N C H E I E R E

29 mai 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de Serghei Luțic, reprezentat de avocata Liliana Munteanu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Luțic împotriva Mariei Jechiu, intervenienți accesorii Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Familiei Criuleni și Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Familiei Ungheni, cu privire la decăderea din drepturile părintești,

împotriva deciziei din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Serghei Luțic, reprezentat de avocata Liliana Munteanu și menținută hotărârea din 25 mai 2022 a Judecătoriei Ungheni,

c o n s t a t ă :

La 25 martie 2021, Serghei Luțic, reprezentat de avocata Liliana Munteanu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Jechiu, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Familiei Criuleni, cu privire la decăderea din drepturile părintești (f. d. 6-22, vol. I).

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul Serghei Luțic, reprezentat de avocata Liliana Munteanu, a indicat că prin hotărârea din 08 septembrie 2020 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, a fost desfăcută căsătoria între Serghei Luțic și Maria Luțic, înregistrată la 21 noiembrie 2010, la Primăria sat. Bălțata, r-nul Criuleni, înscrierea nr. 10. Pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei s-a încasat de la Serghei Luțic și Maria Luțic taxa de stat la eliberarea certificatului de divorț în mărime a câte 100 de lei, de la fiecare, în beneficiul statului. A fost determinat domiciliul copiilor minori: XXXXX, a.n. XXXXX, XXXXX, a.n. XXXXX, XXXXX, a.n. XXXXX și XXXXX, a.n. XXXXX, împreună cu tata, Serghei Luțic. S-a încasat de la Maria Jechiu (Luțic) în beneficiul lui Serghei Luțic pensia în sumă bănească fixă pentru întreținerea copiilor minori XXXXX, a.n. XXXXX, XXXXX, a.n. XXXXX, XXXXX, a.n. XXXXX și XXXXX, a.n. XXXXX, a câte 1 000 de lei lunar, pentru fiecare copil, începând cu 03 iunie 2020 și până la atingerea majoratului copiilor minori. S-a încasat de la

Maria Luțic în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 440 de lei. S-au încasat de la Maria Luțic în beneficiul lui Serghei Luțic cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat în mărime de 140 de lei.

A comunicat că pârâta, pe parcursul perioadei de când a părăsit familia, până la desfacerea și după desfacerea căsătoriei, nu se interesează sub nici o formă de starea copiilor și nu îl ajută la întreținerea acestora.

La fel, a relatat că pârâta concubinează în r-nul XXXXX, sat. XXXXX, cu un alt bărbat, unde mai are la întreținere încă un copil dintr-o altă relație, fiind însărcinată cu un alt copil ce trebuie să se nască.

Din certificatul nr. 243 din 25 mai 2020, eliberată de Primarul com. Bălțata, r-nul Criuleni se atestă faptul că pârâta nu locuiește în com. XXXXX, r-nul XXXXX, a părăsit familia și copiii, iar Serghei Luțic are grijă de unul singur de cei patru copii minori.

A precizat că pârâta de nenumărate ori se pregătește să vină să-și vadă copiii, ba chiar a solicitat și un grafic de întrevvedere, însă nu își mai îndeplinește obligațiunile față de acești copii minori.

A considerat că aceste fapte demonstrează că pârâta este o mamă iresponsabilă, care a fugit de lângă copiii săi micuți, neajutorați, care duc lipsa unei mame responsabile, care să le dea căldură sufletească, educație, susținere maternă.

Astfel, pârâta prin acțiunile sale, demonstrează că nu intenționează să participe activ la întreținerea și educația acestor copii minori, totalmente ignoră chiar și hotărârea din 08 septembrie 2020 a Judecătoria Criuleni, sediul Central, prin care s-a hotărât să fie încasată pensie pentru întreținerea copiilor.

La 18 martie 2021, pârâta a achitat suma de 550 de lei din 36 000 de lei, sumă restantă la pensia de întreținere pentru copiii minori.

Faptul că pârâta nu participă nici într-un fel în viața copiilor, și anume, la întreținere și educație, ignorând interesele și obligațiile sale în calitate de părinte, și încălcând drepturile copiilor la îngrijire și educație, se confirmă și prin încheierea nr. 192pa-331/2020 din 14 decembrie 2020, eliberată de către executorul judecătoresc, Dmitrii Novicov, unde se constată că documentul executoriu nr. 2-442/2020 din 08 septembrie 2020, emis de Judecătoria Criuleni, sediul Central privind încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori, pârâta (debitor) Maria Luțic are o restanță totală la pensia de întreținere pentru copii în sumă de 24 000 de lei, pentru perioada 03 iunie 2020 - 03 decembrie 2020.

A evidențiat că iresponsabilitatea pârâtei se demonstrează și prin faptul că la 24 decembrie 2020 și la 11 martie 2021, dânsul a fost invitat la Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Criuleni, pentru a fi stabilit un alt grafic de întrevvedere cu copiii minori, temei a servit cererea pârâtei, care însă nu s-a prezentat.

Totodată, reclamantul a afirmat că copiii săi minori suferă un stres puternic, șoc, traumă psihologică, atunci când pârâta din când în când îi apelează telefonic, sau când aud că telefonează mama lor, nici nu vor să vorbească cu ea, spun că nu au nevoie de așa mamă ce i-a părăsit și a uitat de ei.

A remarcat că unica soluție de a-și proteja copiii de pârâtă, este de a iniția prezentul proces cu privire la decăderea din drepturile părintești față de copiii minori: XXXXX, XXXXX, XXXXX și XXXXX, considerând că decăderea din

drepturile părintești față de copiii minori va fi numai și numai în interesele superioare al acestora.

În drept, reclamantul Serghei Luțic, reprezentat de avocata Liliana Munteanu, și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 4, 5, 26, 27, 56-60, 168, 182⁵, 192, 206, 236-242, 269-272 din Codul de procedură civilă, art. 7, 58, 60, 61, 62, 63, 64, 67 lit. a), 68, 73, 74 din Codul familiei, art. 16, 18 din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului, art. 6 § 1, 16, 18 din CEDO.

Reclamantul a solicitat decăderea din drepturile părintești a Mariei Jechiu față de copiii minori XXXXX, XXXXX, XXXXX și XXXXX, precum și încasarea din contul pârâtei în beneficiul său a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Familiei Ungheni (f. d. 156, vol. I).

Prin hotărârea din 25 mai 2022 a Judecătoriei Ungheni, a fost respinsă integral cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Luțic (f. d. 218, 226-238, vol. I).

Prin decizia din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Serghei Luțic, reprezentat de avocata Liliana Munteanu și menținută hotărârea din 25 mai 2022 a Judecătoriei Ungheni (f. d. 56, 57-68, vol. II).

În consolidarea soluției adoptate, prima instanță și instanța de apel au reținut că o condiție esențială a normei vizate la art. 67 lit. a) din Codul familiei, prezintă eschivarea intenționată, fără justificare obiectivă de la exercitarea drepturilor părintești de a întreține copiii, adică partea care trebuie să întrețină copilul său, ar trebui să poată realiza această obligație, dar din motive obiective să fie în imposibilitate de a o face.

Prima instanță și instanța de apel au constatat că reclamantul/apelant, sub acest aspect, nu a prezentat nici o probă relevantă. Or, urmează a fi demonstrată intenția pârâtei/intimatei de eschivare de la executarea obligațiilor părintești, inclusiv de la plata pensiei de întreținere, care urma a fi probată prin circumstanțe concrete sau careva acte de constatare, precum că Maria Jechiu acționează cu rea-intenție, însă astfel de probe nu au fost prezentate instanței de judecată.

Având în vedere faptul că decăderea din drepturile părintești este o sancțiune foarte drastică, ea necesită a fi aplicată față de părinți numai după ce se va constata că alte măsuri luate față de părinții ce nu-și onorează obligațiile nu au dat nici un efect.

Instanța de fond și instanța de apel au stabilit că motivul și invocările prezentate în acest sens sunt pur declarative, iar starea de fapt prezentată de parte, inclusiv prin înscrisurile și probele administrate în acest sens demonstrează o altă stare de fapt, decât cea pretinsă de Serghei Luțic, deoarece ultimul nu a demonstrat nicidecum eschivarea cu rea-intenție a mamei de la exercitarea atribuțiilor de părinte.

La 08 septembrie 2023, prin intermediul poștei electronice, Serghei Luțic, reprezentat de avocata Liliana Munteanu, a declarat recurs împotriva deciziei din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată (f. d. 71-76, vol. II).

În motivarea recursului, recurentul Serghei Luțic, reprezentat de avocata Liliana Munteanu, a indicat că prima instanță și instanța de apel eronat au considerat

că nu este suficient în calitate de argument la decăderea Mariei Jechiu din drepturile părintești, existența restanței la plata pensiei alimentare în sumă de 139 951,61 de lei pentru perioada 03 iunie 2020 - 22 mai 2023 și absența totală din viața copiilor acesteia.

A afirmat că, în pofida faptului necesității vitale de instruire, educație și întreținere a copiilor minori, intimata nu contribuie în nici un mod la instruirea/întreținerea lor, eschivându-se cu rea-credință de la îndeplinirea obligațiilor sale părintești.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei motivate din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată la 01 septembrie 2023, la adresa electronică a reprezentantului recurentului, avocatei Liliana Munteanu, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 69, vol. II).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 08 septembrie 2023, în termenul legal.

Curtea Supreme de Justiție a expediat în adresa Mariei Jechiu, Direcției Generale Asistență Socială și Protecția Familiei Criuleni și Direcției Generale Asistență Socială și Protecția Familiei Ungheni, copia recursului declarat de Serghei Luțic, reprezentat de avocata Liliana Munteanu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 85, vol. II), fiind recepționată de Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Familiei Criuleni la 15 ianuarie 2024, de Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Familiei Ungheni la 16 ianuarie 2024 și de Maria Jechiu la 19 ianuarie 2024, circumstanță ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 86-88, vol. II).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, intimații nu și-au valorificat acest drept procedural și nu au depus referințe.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de Serghei Luțic, reprezentat de avocata Liliana Munteanu, împotriva deciziei din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare de la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Serghei Luțic, reprezentat de avocata Liliana Munteanu, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023).

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin.(1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de către Serghei Luțic, reprezentat de avocata Liliana Munteanu, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă existența temeiurilor de declarare a recursului ca fiind admisibil, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de Serghei Luțic, reprezentat de avocata Liliana Munteanu, conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, și respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de Serghei Luțic, reprezentat de avocata Liliana Munteanu, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Serghei Luțic, reprezentat de avocata Liliana Munteanu, împotriva deciziei din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni